

**Годишен доклад относно функционирането
на Регистъра за прозрачност
2022 г.**

Предоставен от управителния съвет на Регистъра за прозрачност

на

**Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и
Европейската комисия**

В съответствие с член 13, параграф 3 от Междуйнституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно задължителен регистър за прозрачност, подписано на 20 май 2021 г., на подписаните го институции се предоставя годишен доклад относно функционирането на Регистъра за прозрачност.

Настоящият доклад съдържа фактологична информация за Регистъра за прозрачност, неговото съдържание и всички промени, свързани с него, през 2022 г. Също така той предоставя информация за обвързаността с условия и допълнителните мерки за

Съдържание

I. Резюме	3
II. Въведение	3
1. Управление	4
2. Въвеждане на задължителния регистър	4
III. Обвързаност с условия и допълнителни мерки за прозрачност	5
IV. Дейности на Секретариата на Регистъра за прозрачност.....	9
1. Контрол на качеството на данните.....	10
2. Бюро за помощ	11
3. Разследвания.....	12
4. Заседание на Управителния съвет през 2022 г.	13
5. Насоки и повишаване на осведомеността	14
6. Техническо развитие	14
7. Одит на ЕСП относно лобирането в политиката и процеса на вземане на решения на ЕС	15
V. Статистически данни.....	16
1. Развитие на Регистъра за прозрачност.....	16
2. Представявани интереси	17
3. Географски данни.....	18
4. Посещения на уебсайта на Регистъра за прозрачност:.....	19
VI. Заключение	20

I. Резюме

През 2022 г. задължителният Регистър за прозрачност беше приложен изцяло за първи път и съответно годината беше много активна за новия регистър. След преходния период, предоставен на регистрантите за изменение на техните данни, мониторингът на съдържанието на регистъра вече е съсредоточен върху новите видове информация, която заявителите и регистрантите предоставят.

Преходът към новата система изглежда е довел до увеличаване на използването на регистъра като информационен и референтен инструмент за дейности по представителство на интереси на равнище ЕС. Това се вижда от увеличаването на броя на заявленията за регистрация и увеличения брой посещения на уебсайта на годишна база.

В резултат на това се е увеличила работата на секретариата на регистъра, като се е повишил (с 64%) броят на преките искания за помощ от бюрото за помощ и са се увеличили исканията до Секретариата за участие в дейности и прояви за повишаване на осведомеността, насочени към персонала и заинтересованите страни. Важно е да се отбележи, че Секретариатът е осъществил засилено целево наблюдение на регистрантите (ръст с 26%). През 2022 г. също така се наблюдава ясно нарастване на използването на инструмента за подаване на жалби и по-голям брой собствени разследвания, започнати от Секретариата, което показва високото ниво на контрол на съдържанието на базата данни.

Тези дейности са описани по-подробно в доклада.

II. Въведение

Регистърът за прозрачност е експертния референтен инструмент за представителство на интереси на равнище ЕС. Това е база данни, създадена с цел да предоставя на обществеността актуална информация относно дейностите по представителство на интереси, насочени към оказване на влияние върху процесите на законотворчество и изпълнение на политиките на институциите на ЕС. Тя помага да се следи какви интереси се представляват пред институциите, кой ги представлява и от чието име, кои са целевите законодателни досиета на тези дейности и какви ресурси са отделени за свързаните с представителството дейности. Това е ключовият инструмент на ЕС за насърчване на прозрачно и етично представителство на интереси и за повишаване на откритостта и видимостта на участието на заинтересованите страни и гражданското общество в демократичния процес на вземане на решения в ЕС.

Регистърът за прозрачност се управлява съвместно от Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия въз основа на Междуинституционалното споразумение (МИС), прието през 2021 г.¹ С МИС се създава задължителен Регистър за прозрачност и се предвижда подписалите го страни да направят регистрацията предварително условие за някои ключови лобистки дейности. Освен това в него се

¹ Междуинституционално споразумение от 20 май 2021 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за задължителен регистър за прозрачност (ОВ L 207, 11.6.2021 г., стр. 1).

определя подробната информация, която регистрантите трябва да предоставят в Регистъра за прозрачност, както и кодекс за поведение, който те трябва да спазват.

В съответствие с член 13 от МИС настоящият доклад съдържа фактологична информация относно Регистъра за прозрачност, неговото съдържание и всички промени, въведени през отчетния период. В него също така се прави преглед на обвързаността с условия и допълнителните мерки за прозрачност, които понастоящем са в сила в институциите, подписали настоящото споразумение.

1. Управление

Регистърът за прозрачност има двустепенна структура на управление: Управителен съвет, който осигурява общ надзор и ръководство по отношение на регистъра, и Секретариат, който отговаря за ежедневното му управление.

Управителният съвет осигурява цялостното изпълнение на МИС. В този контекст той отговаря за идентифицирането на годишните нужди и приоритети за Регистъра за прозрачност, за приемането на годишния доклад за неговото функциониране и за даването на общи инструкции на Секретариата. Той също така е натоварен със задачата да разглежда и да взема решения по искания за преглед на мерките, приложени от Секретариата след разследване.

Генералните секретари на Европейския парламент, Съвета и Комисията заедно съставляват Управителния съвет. Те заседават поне веднъж годишно, като се редуват да поемат председателството за период от една година. Генералният секретар на Европейския парламент председателства управителния съвет през 2022 г.

Секретариатът предлага насоки на представителите на интереси относно процеса на регистрация, наблюдава и проверява допустимостта на заявленията и извършва проверки на качеството на информацията, предоставяна от регистрантите. Той разглежда жалби относно предполагаеми нарушения на кодекса за поведение от страна на регистрантите и може да прилага мерки, когато установи, че кодексът не е бил правилно спазен. Секретариатът също така изготвя годишния доклад и повишава осведомеността относно Регистъра за прозрачност (вж. раздел IV).

Секретариатът се състои от персонал от трите институции, подписали споразумението, и понастоящем възлиза на 10 служители на пълно работно време. Той е представен в Управителния съвет и публично от координатор, който наблюдава ежедневните операции. През 2022 г. началникът на отдела, отговарящ за прозрачността в Генералния секретариат на Комисията, беше определен за координатор на Секретариата.

Подробна информация относно управлението на Регистъра за прозрачност може да бъде намерена на неговия [уебсайт](#).

2. Въвеждане на задължителния регистър

През 2022 г. за първи път беше изцяло приложен задължителния Регистър за прозрачност, след публикуването на новия формуляр за регистрация през септември 2021 г. и последвалия преходен период, през който регистрантите трябваше да изменят вписванията си в съответствие с новите изисквания за информация.

Секретариатът наблюдаваше окончателния преход към новата система, като удължи първоначалната крайна дата от 20 март на 30 април 2022 г., за да се даде възможност на възможно най-голям брой регистранти да спазят изискванията на новата система. Общо 87% от регистрантите в Регистъра за прозрачност към 20 септември 2021 г. са изменили своята регистрация, а 1 496 регистранти са били заличени от регистъра. Регистрантите, които са били заличени, запазват възможността да подадат ново заявление за регистрация в Регистъра за прозрачност и когато бъдат регистрирани, ще получат нов идентификационен номер. Както при всички нови заявления, Секретариатът ще провери допустимостта на заявителя и общото качество на данните в заявленията, преди да активира регистрацията в регистъра.

За да повиши осведомеността и да улесни регистрацията на представителите на интереси в новата система, Секретариатът предоставя практическа помощ чрез бюрото за помощ и поетапни [насоки](#) относно процеса на регистрация и рубрика [Често задавани въпроси](#) на уебсайта на Регистъра за прозрачност.

III. Обвързаност с условия и допълнителни мерки за прозрачност

Европейският парламент, Съветът и Комисията приемат, чрез индивидуални решения, мерки за обвързване с условия, при които регистрацията в Регистъра за прозрачност е предварително условие, за да могат представителите на интереси да извършват определени ключови дейности по представителство на интереси. Трите институции могат също така да приемат допълнителни мерки за прозрачност с цел по-нататъшно насърчаване на регистрацията и укрепване на съвместната рамка, създадена с МИС.

Обвързаността с условия и допълнителните мерки за прозрачност, които понастоящем са в сила във всяка от трите институции, са описани по-долу.

Другите институции, органи, служби и агенции на ЕС, както и държавите членки във връзка с техните постоянни представителства в ЕС, могат да уведомят Управителния съвет за обвързаност с условия или допълнителни мерки за прозрачност, които приемат, и да поискат те да бъдат публикувани на уебсайта на Регистъра за прозрачност. През 2022 г. на Управителния съвет не бяха изпратени такива уведомления, но бяха проведени обсъждания на ниво служби с редица други органи на ЕС в отговор на запитвания.

Всички държави членки са поели ангажимент да прилагат мярка за обвързване с условия по време на своето председателство на Съвета и през шестте месеца преди това, като обвързват срещите между своя постоянен представител и заместник постоянния представител към ЕС и представителите на интереси с условието последните да се регистрират в Регистъра за прозрачност.

Тази мярка за обвързване с условия се прилага за срещите, организирани с постоянния представител и заместник постоянния представител в качеството им на действащи или предстоящи председателства на Съвета². Поради това представителите на интереси не

² <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/openFile.do?fileName=Transparency%20register%20-%20Member%20states%27%20political%20declaration.EN.pdf>

могат да участват в такива срещи, освен ако не са регистрирани. През 2022 г. това беше приложено за Франция³ и Чехия⁴, тъй като те изпълняваха председателството на Съвета на ЕС, а също и за Швеция⁵ в качеството ѝ на бъдещ председател на Съвета.

Списък на [обвързаността с условия и други мерки за прозрачност](#), които понастоящем са в сила в институциите на ЕС, може да бъде намерен и на специалната страница на уебсайта на Регистъра за прозрачност.

Европейски парламент

Като се вземе предвид тяхната специфична роля и мандат, на членовете на Европейския парламент се препоръчва⁶ да се срещат само с тези представители на интереси, които са вписани в Регистъра за прозрачност. Всички членове на ЕП се насърчават също така да публикуват тези срещи на личните си профилни страници на [официалния уебсайт](#) на Парламента.

Докладчиците, докладчиците в сянка и председателите на комисии обаче са длъжни да публикуват всички планирани срещи с представители на интереси за всеки парламентарен доклад. Публикуваните данни трябва да показват датата и вида на проведената среща, на каква тема е била и кой представител на интереси е присъствал, както и ролята на члена на ЕП (т.е. като докладчик, докладчик в сянка, председател на комисия или като член на ЕП без възложена отговорност за досието). Към 15 януари 2023 г. членовете на ЕП са обявили 12 040 срещи за календарната 2022 г. От началото на мандата 481 членове на ЕП са декларирали поне една среща, от които 54 са го направили за първи път през 2022 г.

От служителите на Парламента, както и от всички служители на ЕС, се изисква да непрекъснато да пазят своята професионална и лична независимост. Следователно те трябва да действат по начин, съответстващ на независимостта на тяхната позиция, и поради това им се препоръчва да проверяват дали представителите на интереси са регистрирани, преди да се срещнат с тях или да приемат покана за участие в събитие, организирано от тези представители.

Като мярка за обвързване с условия Европейският парламент изисква представителите на интереси да бъдат регистрирани, за да участват в интергрупи или други неофициални дейности на групи⁷. Той също така изисква⁸ ораторите на изслушванията в комисии да бъдат регистрирани преди изслушването. Важно е да се отбележи, че Европейският парламент предвижда, че само регистрираните представители на интереси могат да получат дългосрочни пропуски за достъп до неговите помещения⁹. Към 31 декември 2022 г. от 12 425-те субекта, регистрирани в Регистъра за прозрачност, 2 030 са имали поне един акредитиран представител в Парламента. През 2022 г. общо 8 604 лица са имали активна акредитация; средно това означава по 4,24 представители на

³ <https://ue.delegfrance.org/registre-de-transparence>

⁴ Чехия се присъедини към Регистъра за прозрачност – Постоянно представителство на Чехия в Европейския съюз (mzv.cz).

⁵ [Öppenhetsregistret - Regeringen.se](#)

⁶ [Правилник за дейността на Европейския парламент](#) (член 11, параграф 2).

⁷ [Правилник за дейността на ЕП](#): Член 35, параграф 5.

⁸ Член 7 от [Решението на Бюрото на Европейския парламент от 18 юни 2003 г.](#)

⁹ Член 123 от [Правилника за дейността на Европейския парламент](#).

организация. През 2022 г. Парламентът издаде 6 131 пропуски за достъп на представители на интереси от Регистъра за прозрачност.

Европейският парламент препоръчва неговите служители да проверят регистрацията на представителите на интереси преди провеждането на вътрешни прояви. Той също така препоръчва на своите членове представителите на интереси, с които те желаят да бъдат съвместни домакини или да организират съвместно събитие в сградите на Европейския парламент, да бъдат регистрирани¹⁰.

Съвет на ЕС

Както е посочено в Решение (ЕС) 2021/929 на Съвета¹¹, вписването в Регистъра за прозрачност е предварително условие, за да могат представителите на интереси да се срещнат с генералния секретар на Съвета или с генералните директори. Същото правило се прилага и за служебното участие на представители на интереси в тематичните брифинги, организирани от Генералния секретариат на Съвета (когато е целесъобразно и след консултация с председателството), или като оратори на публични прояви, организирани от Генералния секретариат на Съвета. От служителите също така се изисква да проверяват пълномощията на представителите на интереси, за да се гарантира, че те са вписани в Регистъра за прозрачност. Ако случаят не е такъв, служителите следва внимателно да преценят целесъобразността на срещите и да се консултират със своя пряк ръководител¹².

Като допълнителна мярка за подобряване на прозрачността и насърчаване на регистрацията поканите до представителите на интереси да присъстват на заседание на Съвета или на неговите подготвителни органи следва да бъдат обвързани с условието те да бъдат вписани в регистъра за прозрачност. Регистрационният им номер следва да бъде вписан в предварителния дневен ред. Годишният доклад на Съвета относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията включва съответната информация относно присъствието на представители на интереси на заседанията на Съвета или на неговите подготвителни органи¹³.

¹⁰ Решение на Бюрото от 4 юли 2016 г.

¹¹ ОВ L 207, от 11.6.2021 г., стр. 19.

¹² Съобщение до персонала СР 35/21 и съобщение до персонала СР 42/22.

¹³ Насоки относно извънредно присъствие на трети страни, включително представители на интереси, на заседанията на Съвета или на неговите подготвителни органи, 22 юли 2021 г.

Европейска комисия

Комисията е въвела строги правила по отношение на своите контакти и взаимодействия с представители на интереси. По-специално тя изисква всички членове на Комисията, членовете на техните кабинети и генералните директори на Комисията да се срещат единствено с представители на интереси, които са вписани в Регистъра за прозрачност. Това задължение, залегнало в Кодекса за поведение на членовете на Европейската комисия¹⁴ и в Работните методи¹⁵ на Комисията, на практика предполага, че преди да се проведе среща с представител на интереси, този представител следва да е регистриран.

В съответствие със своите решения 2014/838/ЕС, Евратом¹⁶ и 2014/839/ЕС, Евратом¹⁷ Комисията допълва своето правило „ако не е вписан в регистъра за прозрачност, не се организира среща“ с мярката за прозрачност за публикуване онлайн на информация за всички такива срещи с (регистрирани) представители на интереси. През 2022 г. Комисията публикува информация за проведените срещи¹⁸ с 2 099 регистранти. Тези регистранти проведоха 4 416 срещи с членове на Комисията и/или членове на техните кабинети и 686 срещи с генерални директори на Комисията¹⁹. Освен че е публикувана на уебсайта на Комисията²⁰, тази информация е достъпна и чрез вписванията в Регистъра за прозрачност за съответните регистранти като PDF файл, който може да бъде изтеглен. През 2022 г. Комисията направи публично достъпни на уебсайта data.europa.eu консолидирани набори от данни от срещи, проведени с представители на интереси, както в машинночитим формат, така и във формат Excel. Това дава възможност на заинтересованите страни и на обществеността да имат лесен достъп до тази информация по изчерпателен начин и да могат да я обработват, за да извлекат съответната информация.

Що се отнася до администрацията под равнището на генерален директор, Практическото ръководство на Комисията за етика и поведение на персонала съдържа стандартна препоръка към всички нейни служители да проверяват пълномощията на представителите на интереси, за да се гарантира, че те са вписани в Регистъра за прозрачност. Ако не са вписани в Регистъра, на служителите се препоръчва винаги да ги поканят да се регистрират, преди да продължат контактите си с тях.

¹⁴ Член 7 от Решение на Комисията от 31 януари 2018 г. относно Кодекс за поведение на членовете на Европейската комисия (С (2018) 700), ОВ С 65, 21.2.2018 г., стр. 7.

¹⁵ Точка V от [Работни методи на Европейската комисия](#).

¹⁶ Решение № 2014/838/ЕС на Комисията, Евратом от 25 ноември 2014 г. за публикуване на информация за проведените срещи между генерални директори на Комисията и организации или самостоятелно заети физически лица (ОВ L 343, 28.11.2014 г., стр. 19-21).

¹⁷ Решение 2014/839/ЕС, Евратом на Комисията от 25 ноември 2014 година за публикуване на информация относно проведените срещи между членове на Комисията и организации или самостоятелно заети физически лица (ОВ L 343, 28.11.2014 г., стр. 22-24).

¹⁸ Информацията, която се оповестява публично, се състои от датата на срещата, мястото, името на члена на Комисията и/или члена на кабинета или генералния директор, името на представителя на интереси, т.е. на организацията или самостоятелно заетото лице, и предмета на срещата. Тя се публикува в срок от 2 седмици след срещата.

¹⁹ Един и същ регистрант може да участва в повече от една среща.

²⁰ По-конкретно, специалните уебстраници за прозрачност на уебсайтовете съответно на членовете на Комисията и на генералните дирекции на Комисията.

Освен това Комисията, в съгласие със съответните си правила²¹, определя само регистрирани представители на интереси в експертните групи на Комисията. Това изискване за предварителна регистрация се прилага както за членовете от тип „Б“²², така и за членовете от тип „В“²³. Когато тези членове са временно отстранени или заличени от Регистъра за прозрачност, Комисията ги отстранява от експертната(ите) група(и), на която (които) те са членове, докато вписването им в Регистъра за прозрачност не бъде възстановено.

Като допълнителна мярка за подобряване на прозрачността и насърчаване на регистрацията Комисията предоставя автоматични предупреждения на регистрантите, които са посочили интерес в определени области на политиката, като ги уведомява за започването на обществени консултации или пътни карти в съответните области. Приносът на регистрантите също се обработва отделно от този на нерегистрираните респонденти²⁴.

IV. Дейности на Секретариата на Регистъра за прозрачност

През 2022 г. общите годишни приоритети, определени от Управителния съвет за Регистъра за прозрачност, бяха:

- напълно функциониращ регистър;
- рационализиране на вътрешните процедури;
- повишено качество на данните и подобрена сигурност за ползвателите на Регистъра за прозрачност;
- непрекъснати дейности за повишаване на осведомеността; както и
- сътрудничество с Европейската сметна палата (ЕСП) в рамките на обявения одит на Регистъра за прозрачност.

Секретариатът работи по изпълнението на тези годишни приоритети, включително чрез успешно приключване на преходния период за регистрантите, засилване на проверките за допустимост, увеличаване на помощта, предоставяна от бюрото за помощ, и въвеждане на редица подобрения в ИТ платформата във връзка с ежедневните ѝ дейности, описани подробно по-долу.

²¹ Член 8 от Решението на Комисията от 30 май 2016 г. за установяване на хоризонтални правила относно създаването и функционирането на експертните групи на Комисията (C(2016)3301).

²² Лица, посочени, за да представляват общ интерес, споделян от заинтересованите страни в определена област на политиката.

²³ Организации в широк смисъл, включително дружества, асоциации, неправителствени организации, профсъюзи, университети, научноизследователски институти, правни кантори и консултантски дружества.

²⁴ Насоки на Европейската комисия за по-добро регулиране (SWD(2017)350), по-специално глава VII „Насоки относно консултациите със заинтересованите страни“.

1. Контрол на качеството на данните

Регистърът за прозрачност предлага моментна картина на текущите лобистки дейности, извършвани от представители на интереси във връзка с неотдавнашното формулиране или прилагане на политическите цикли и процесите на вземане на решения на институциите на ЕС, включително конкретни подробности относно основните законодателни предложения или политики, към които тези дейности са насочени. Това обяснява защо данните непрекъснато се променят и защо някои представители на интереси се регистрират само за ограничен период от време, докато други могат да останат в базата данни по-дълго.

Регистрирайки се представителите на интереси се ангажират да предоставят пълна, актуална и неподвеждаща информация при регистрацията, а впоследствие носят отговорност за точността на данните, предоставени при регистрацията. За тази цел регистрантите се насърчават да преглеждат и актуализират предоставената информация веднага щом настъпят значителни промени, като те трябва ежегодно да актуализират своята регистрация, за да останат вписани в Регистъра за прозрачност.

Една от основните задачи на Секретариата е да напомня на регистрантите за техните задължения и да гарантира възможно най-доброто качество на данните в Регистъра за прозрачност. В контекста на общите си дейности по мониторинг през 2022 г. Секретариатът провери общо 6 816 субекта²⁵, които или са подали заявление за регистрация, или вече са били вписани в Регистъра за прозрачност²⁶, което е над два пъти повече спрямо броя на проверките, извършени през предходната година. Проверките се състояха в скрининги, извършени на етапа на подаване на заявление, целенасочени проверки на качеството на вече регистрирани субекти и всякакви допълнителни проверки, извършени в контекста на процедурите по разследване.

Етап на подаване на заявление: След края на преходния период общият брой на регистрантите като цяло²⁷ е намалял, но успоредно с това се е повишило качеството на наличната в регистъра информация. Секретариатът оценява допустимостта и качеството на данните за всички нови заявления за регистрация, преди те да могат да бъдат валидирани и публикувани в регистъра. Това спомага за подобряване както на релевантността, така и на съгласуваността на предоставените данни. От 2 976-те заявления, получени през 2022 г. (± 8 на ден), 1 817 (61%) са приети и активирани след процеса на проверка, който в повечето случаи е изисквал актуализация или корекция от страна на заявителя.

²⁵ Някои субекти са преминали повече от една проверка през 2022 г. и следователно общият брой на проверките е по-висок.

²⁶ През 2021 г. са извършени общо 3 360 проверки на съдържанието на регистъра, което е по-ниско поради преминаването към новата задължителна система.

²⁷ Спад от 13 366 регистранти към 31 декември 2021 г. на 12 425 регистранти към 31 декември 2022 г.

Целеви проверки: В допълнение към ежедневните си проверки Секретариатът също така възприема по-целенасочен подход, по-специално в случаите, когато има основания да счита, че регистрациите не предоставят по точен начин изискваната информация. През 2022 г. Секретариатът е извършил 4 238 целеви проверки на качеството. От тях:

- 1 872 проверки са осигурили задоволително качество на данните (44,1%);
- 1 492 от регистрантите, с които е установен контакт, са актуализирали своите регистрации (35,2%);
- 578 са били заличени от регистъра след проверката поради недопустимост или липса на актуализация (13,6%).
- 296 все още не са били приключени в края на 2022 г. (6,9%).

Тъй като целевите проверки са насочени към регистрации, при които е установено или има вероятност да бъде установено несъответствие или друг проблем, от самото начало се очаква процентът на неправдоподобни или недостатъчни данни за тези регистрации да бъде висок. През септември 2022 г. две неправителствени организации, работещи по въпросите на прозрачността²⁸, представиха на институциите списък с 431 конкретни вписвания на предполагаеми завишени разходи за лобиране или погрешна категоризация на представляваните интереси. Секретариатът извърши задълбочена проверка на всички тези вписвания²⁹ във връзка с изтъкнатите проблеми и всякакви други несъответствия и разреши проблемите с висок процент на успеваемост (едва 3% са били правилни от самото начало, в 59% от случаите регистрантът е предоставил задоволителна актуализация, а 38% са били заличени от регистъра).

2. Бюро за помощ

Секретариатът осигурява бюро за помощ, което да отговаря на всички видове въпроси относно Регистъра за прозрачност чрез многоезичен уебсайт (раздел „За контакти“), и което е на разположение на заявителите, регистрантите, както и на обществеността. Секретариатът се опитва да предостави помощ възможно най-бързо – обикновено отговаря в рамките на 48 часа.

През 2022 г. Секретариатът отговори на 2 056 запитвания, които включваха искания за информация относно Регистъра за прозрачност от заинтересовани страни, изследователи и физически лица, както и искания за техническа подкрепа и насоки от заявителите и регистрантите по време на процеса на регистрация или при срещане на технически трудности. Броят на получените въпроси беше значително по-висок, отколкото през 2021 г., което вероятно е резултат от новата схема³⁰. Особено голям брой регистранти потърсиха помощ, когато се опитаха да получат достъп до своята регистрация в новата система за удостоверяване на идентичността на EU Login, въведена през 2022 г., за да се предостави на ползвателите по-сигурен опит (вж. раздел 6 относно техническото развитие).

²⁸ Corporate Europe Observatory и LobbyControl.

²⁹ Всички засегнати регистранти са регистрирани съгласно предходното МИС, т.е. преди септември 2021 г., но техните изменени регистрации, които са адаптирани към изискванията за информация, произтичащи от новата правна рамка, все още не са преминали проверка на качеството от Секретариата.

³⁰ През 2021 г. Секретариатът отговори на около 1 255 запитвания и искания.

3. Разследвания

В допълнение към мониторинга на качеството на данните в Регистъра за прозрачност Секретариатът разглежда входящите жалби и провежда разследвания по собствена инициатива в съответствие с процедурите, предвидени в приложение III и ПА към Междуинституционалното споразумение. По този начин Секретариатът действа в съответствие с основните принципи на пропорционалност и добра администрация.

„Жалба“ се отнася до процедура, която засяга твърдения, представени на вниманието на Секретариата, относно неспазване от страна на регистрант на Кодекса за поведение. Всяко физическо или юридическо лице, което отправя такива твърдения срещу регистрант, може да подаде жалба до Секретариата, като попълни съответния формуляр на [уебсайта](#) на Регистъра за прозрачност и предостави подкрепящи доказателства.

„Разследване по собствена инициатива“ се отнася до процедура, при която Секретариатът проверява дали даден регистрант има право да остане в регистъра с оглед на получената или установената информация, което може да покаже, че няма право да остане вписан в регистъра поради липса на съответни дейности или неспазване на кодекса за поведение.

През 2022 г. Секретариатът приключи пет висящи жалби от предходната година, след като съответните регистранти актуализираха своята регистрация или предоставиха по друг начин задоволителни разяснения.

През 2022 г. Секретариатът получи 65 нови жалби. Този много голям брой жалби в сравнение с предходната година³¹ подчертава нарастващата видимост на задължителния Регистър за прозрачност и неговия механизъм за подаване на жалби. 10 от тези жалби бяха сметени за недопустими, тъй като не се отнасят до въпроси, попадащи в обхвата на Регистъра за прозрачност (например лични оплаквания или жалби, свързани с потребители). От 55-те допустими жалби 44 бяха приключени през 2022 г. с положителен резултат от гледна точка на пълното съдействие на съответните регистранти, а останалите 11 все още бяха в процес на разследване в края на годината. Над половината от допустимите жалби се отнасят до предполагаемо неспазване на буква е) от Кодекса за поведение от страна на съответните регистранти по отношение на точността и пълнотата на информацията, предоставена при регистрацията. Тези случаи бяха решени от съответните регистранти в рамките на срока от 20 работни дни от получаването на уведомлението.

Други случаи, свързани с предполагаеми нарушения на буква б) от кодекса, при които регистрантите трябва да посочат клиентите или членовете, които представляват. Що се отнася до обществените очаквания, очевидно е налице нарастваща загриженост относно скритите интереси, прокарвани от всяка организация от гледна точка на принадлежност, членство и дори спонсорство, като това е информация, която трябва да бъде предоставена при регистрацията.

При провеждането на разследване Секретариатът винаги се стреми да осигурява конструктивен диалог със съответния(те) регистрант(и), за да се изяснят и разрешат установените проблеми, по възможност преди да се предприемат каквито и да било

³¹ През 2021 г. Секретариатът получи 29 нови жалби.

необходими мерки. През 2022 г. Секретариатът не счете за необходимо да прилага мерки съгласно точка 8 от приложение III и ПА към МИС срещу регистрант.

През 2022 г. Секретариатът откри 13 дела за разследване по собствена инициатива срещу регистрирани субекти, от които 5 все още не бяха приключени в края на годината.

По-специално, в контекста на мерките, приети на равнище ЕС в отговор на агресивната война на Русия срещу Украйна, на заседанието си от 12 юли 2022 г. Управителният съвет на Регистъра за прозрачност издаде общи указания до Секретариата за разследване на всички регистрирани представители на интереси със седалище в Руската федерация за евентуално нарушение на буква д)³² от Кодекса за поведение и за спиране на регистрацията им като предпазна мярка. Секретариатът започна разследвания по отношение на 10 регистранти в този контекст. До края на годината 7 от тези разследвания бяха приключени, като спирането беше отменено по отношение на 2 регистранти, а останалите регистранти или премахнаха своите регистрации по собствена воля, или беше установено, че не отговарят на условията за оставане в регистъра. Всички случаи бяха приключени в началото на 2023 г.

С оглед на този международен контекст Секретариатът повиши осведомеността на уебсайта на Регистъра за прозрачност за Решение (ОВППС) 2022/884 на Съвета от 3 юни 2022 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (ОВ L 153, 3.6.2022 г., стр. 128), и неговото значение за заявителите и регистрантите. Това решение би могло да засегне представители на интереси, предоставящи консултации в областта на бизнеса и управлението или услуги за връзки с обществеността на правителството на Русия, или юридически лица, образувания или органи, установени в Русия.

4. Заседание на Управителния съвет през 2022 г.

Секретариатът подготви второто заседание на Управителния съвет, което се проведе на 12 юли 2022 г. На това заседание Управителният съвет взе следните решения:

- потвърждава ротацията на председателството, договорена на учредителното му заседание, и председателството на Управителния съвет от Съвета през 2023 г.;
- преназначава началника на отдела, отговарящ за въпросите на прозрачността в Комисията, като координатор на Секретариата за допълнителен мандат от 1 година, т.е. до края на 2023 г.;
- приема годишния доклад за 2021 г., приема да го представи на институциите, подписали настоящото споразумение, и да го публикува на уебсайта на Регистъра за прозрачност;
- определя годишните приоритети на Регистъра за прозрачност през 2023 г. заедно с бюджетните прогнози и дела за изпълнението на тези приоритети за всяка институция, подписала МИС³³;

³² д) не накърняват репутацията на Регистъра или на институциите на Съюза, нито използват техните логотипи без изрично разрешение (приложение I на МИС);

³³ Бюджетните прогнози за 2023 г. могат да бъдат намерени на [уебсайта](#). Бяха приети следните дялове: Комисия: 57%; Парламент: 33%; Съвет: 10%.

- приема за сведение оценката на Секретариата на 10-годишната ИТ платформа, подпомагаща функционирането на Регистъра за прозрачност, и възлага на Секретариата да стартира проект за цялостно преработване на инструмента;
- дава посочените по-горе общи инструкции на Секретариата.

Всички документи, свързани със заседанието на Управителния съвет, включително дневният ред и протоколът от заседанието, са публикувани на уебсайта на Регистъра за прозрачност на [подстраницата за управлението](#).

5. Насоки и повишаване на осведомеността

Секретариатът издава насоки за изясняване и по-подробно разясняване на някои разпоредби на МИС. Тези насоки са резултат от редовен обмен със заинтересованите страни и имат за цел да подпомогнат заявителите и регистрантите в усилията им да предоставят точна информация и да избягват често срещани грешки.

Когато извършва своите дейности по наблюдение, секретариатът може също така да покани субекти да се регистрират в Регистъра за прозрачност, когато е целесъобразно. Секретариатът извършва редовни комуникационни дейности и дейности за повишаване на осведомеността за инструмента сред заинтересованите страни. През 2022 г. това включваше информационни сесии и обмен с различни заинтересовани страни³⁴ и университетски студенти³⁵, както и контакти и обмен на най-добри практики със сходни органи на национално или европейско равнище³⁶.

Трите институции положиха допълнителни усилия за повишаване на осведомеността относно Регистъра за прозрачност в рамките на всяка институция, включително организиране на специални сесии за информация и обучение на персонала³⁷.

6. Техническо развитие

³⁴ European Public Affairs Consultancies' Association (Европейска асоциация на консултантите по обществени въпроси (EPACA)), Society of European Affairs Professionals (Обществото на професионалистите по европейски въпроси (SEAP)), The European Centre for Public Affairs (Европейският център по публични въпроси (ECPA)), делегацията Freshfel East Africa, Public Affairs Council (Съветът по публични въпроси (PAC)), Auge Consultorio (EUVP) и Expertisecentrum Europa.

³⁵ Университет в Маастрихт (студенти от магистърската степен по европейски науки и от Факултета по изкуства и социални науки), Университет на Рен, Висш институт в Женева, Католически университет Льовен и Хохшуле Оснабрюк.

³⁶ Френски Върховен орган за прозрачност в обществения живот (HATVP), Европейска мрежа на лобиращите секретари (ELRN), Балкански парламентарни служители, Гръцки орган за прозрачност, Сенат на Франция и Ландтаг Тюринген.

³⁷ Това включва 26 информационни сесии относно представителството на интереси за служители и акредитирани сътрудници в Европейския парламент. Комисията също така предостави пет такива обучения на своя персонал, както и специални презентации за кабинетите на членовете на Комисията и за тяхната мрежа от звена за контакт по въпросите на прозрачността и етиката. В Съвета бяха предприети редица дейности за комуникация и повишаване на осведомеността, за да се обясни МИС, както и практическото прилагане на Решение (ЕС) 2021/929 на Съвета, особено на мениджърите. Служителите на Секретариата също така проведоха специално събитие за повишаване на осведомеността/специален курс за обучение за ръководители и служители от институциите, органите, службите и агенциите на ЕС на платформата на Центъра на Комисията за създаване на политики на ЕС.

Секретариатът координира разработването на ИТ решения за подобряване на Регистъра за прозрачност.

От 3 октомври 2022 г. Секретариатът въведе EU Login като по-сигурен метод за автентификация за потребителите на Регистъра за прозрачност. EU Login е инструментът за удостоверяване на идентичността, който понастоящем се използва за редица приложения и системи на ЕС. Той повишава сигурността на достъпа, като използва технологии, разработени и постоянно поддържани от екип от специалисти по сигурността. Новият метод за удостоверяване на идентичността подобрява сигурността на системата на Регистъра за прозрачност, като заменя предишния единен общ профил за всяка организация с лична идентификация въз основа на потребителски профили за всеки отделен ползвател. Бяха въведени допълнителни защитни мерки, като например по-рестриктивна политика по отношение на паролите и двуетапна идентификация. За да се улесни преходът към новата система за удостоверяване на идентичността, Секретариатът публикува [подробни често задавани въпроси](#) на уебсайта на Регистъра за прозрачност.

През 2022 г., вследствие на инструкциите, получени от Управителния съвет, Секретариатът извърши подробна оценка на функционирането на ИТ платформата за Регистъра за прозрачност, като създаде ad hoc работна група в областта на информационните технологии, състояща се от съответните ИТ служби на трите институции. Произтичащата от това препоръка е съществуващата инфраструктура на Регистъра за прозрачност да се замени с нова най-съвременна цифрова платформа, за да се адаптира към съвременните стандарти за технологична и информационна сигурност и да се подобри опитът на ползвателите. Оценката какви са нуждите на бизнеса по отношение на новата система, която ще бъде разработена през следващите години, започна в края на 2022 г.

7. Одит на ЕСП относно лобирането в политиката и процеса на вземане на решения на ЕС

Европейската сметна палата извършва подробен одит на Регистъра за прозрачност, озаглавен „Лобиране пред законодателите“, за да прецени дали Регистърът за прозрачност е ефективен инструмент за гарантиране на прозрачността на лобистките дейности при изготвянето на политиките на ЕС. Секретариатът си сътрудничи с одиторите от началото на одита на 14 юли 2022 г., за да предостави цялата необходима информация и подкрепа и да помогне да се гарантира, че резултатът от одита дава полезни препоръки и информация за по-нататъшното развитие на регистъра. Очаква се резултатите от одита да бъдат публикувани през есента на 2023 г.³⁸

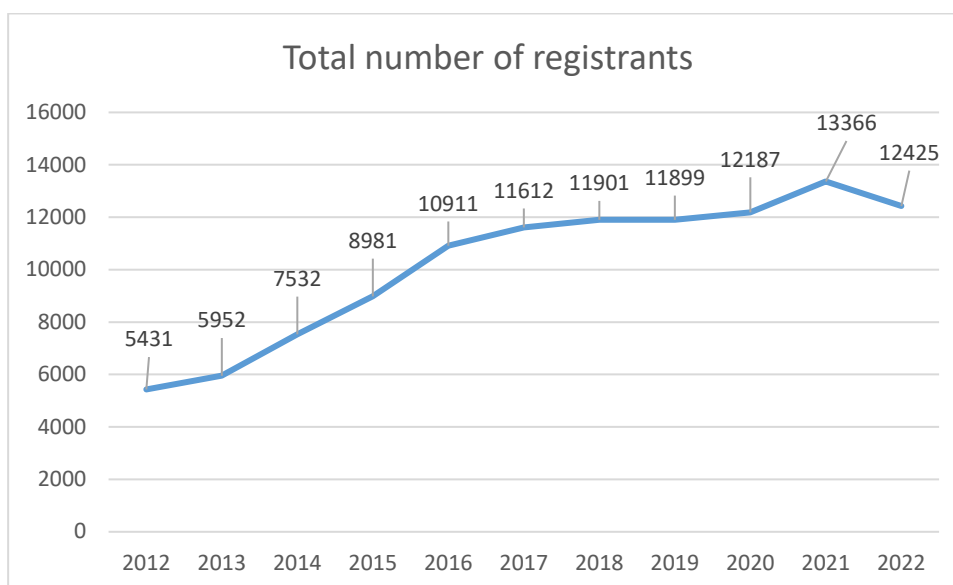
³⁸ Вж. работната програма на ЕСП за 2023 г.:
https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/WP2023/WP2023_BG.pdf.

V. Статистически данни

Влизането в сила на Междуинституционалното споразумение промени типологията на регистрантите в Регистъра за прозрачност. Понастоящем регистрантите се разпределят в три основни вида представлявани интереси, като за всяка категория се прилагат различни съответни диапазони на финансовата информация.

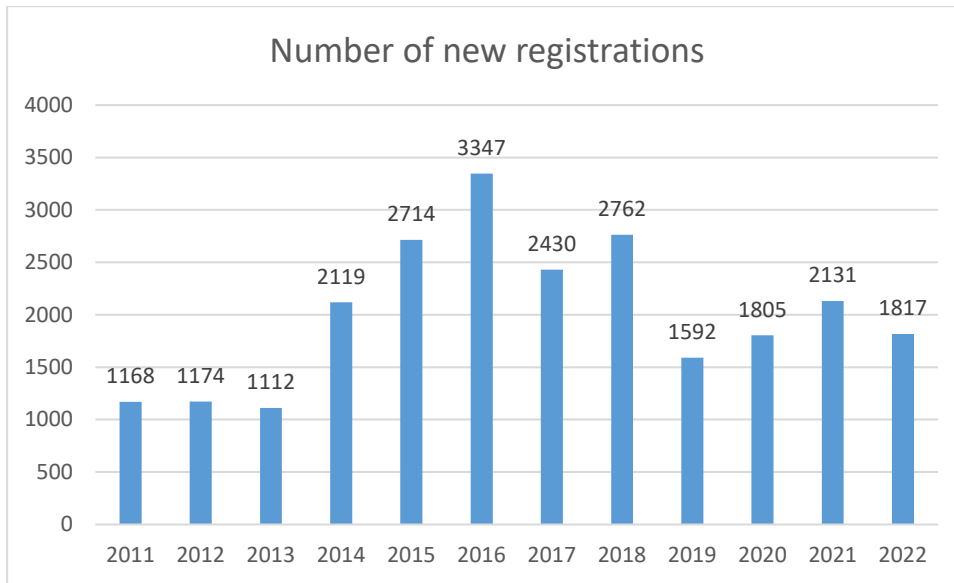
1. Развитие на Регистъра за прозрачност

Регистърът за прозрачност нараства постоянно³⁹ от създаването си като съвместна публична база данни на Европейския парламент и Европейската комисия до настоящата тристранна задължителна схема. След прилагането на новото МИС обаче тази тенденция се забави. По-специално преходът и увеличаването на проверките за допустимост доведоха до значително намаляване на общия брой на регистрантите — от 13 366 на 12 425 в края на 2022 г.

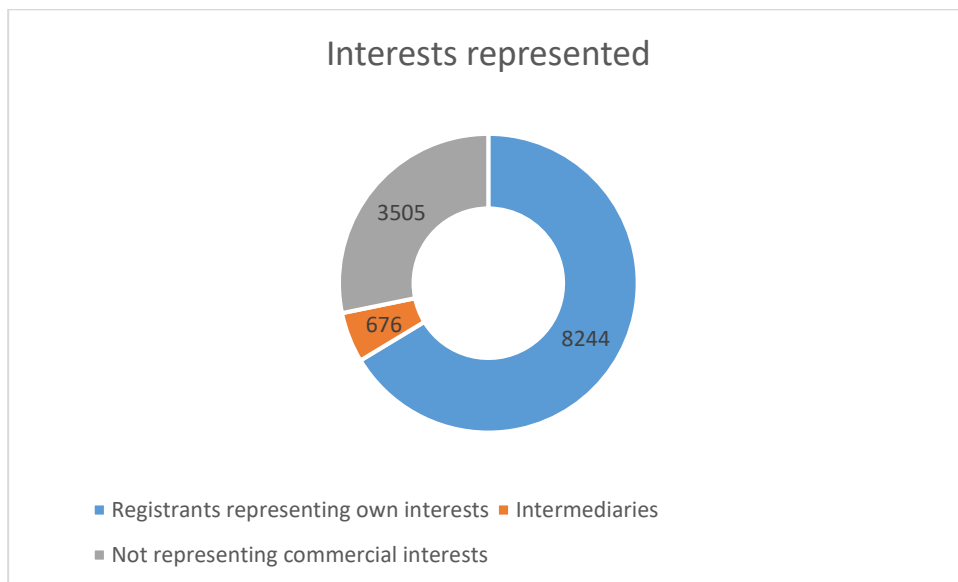

Графиката по-долу показва промените на новите регистрации, като обхваща представители на интереси, регистрирани за период от 12 месеца между 1 януари 2022 г. и 31 декември 2022 г., които все още са били активни в края на този период. По-малкият брой нови регистранти през 2022 г. трябва да бъде сравнен с общия брой от 2 976 заявления, получени от Секретариата през 2022 г. (± 8 на ден), тъй като едва 1 817 (61%) бяха приети и активирани след проверка за допустимост. Допълнителната проверка на етапа на кандидатстване доведе до по-бавен темп на растеж по отношение на новите регистранти в сравнение с предходните години.

³⁹ Увеличаване до 13 366 регистранти на 31 декември 2021 г.

2. Представявани интереси

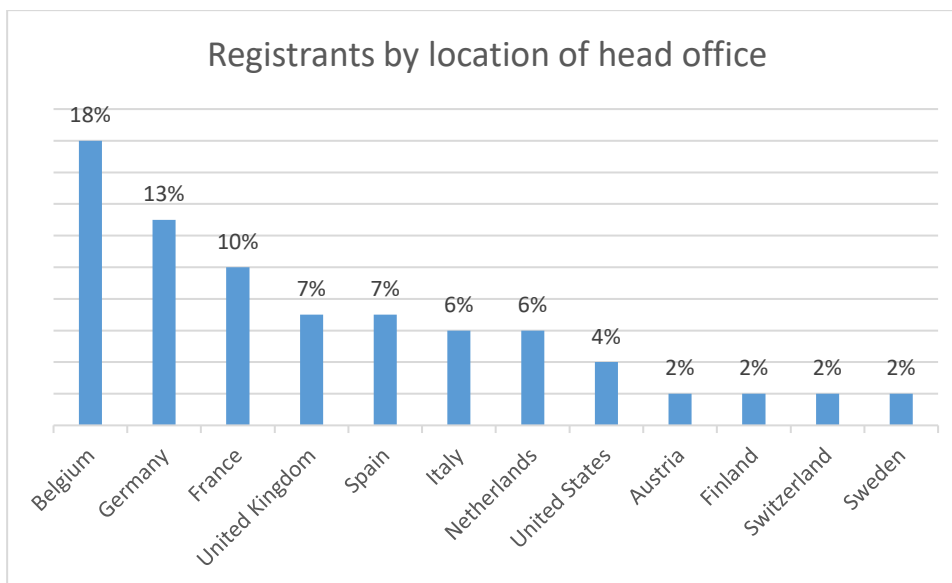

Тези нови регистранти бяха разпределени в следните раздели:

Професионални консултанти	552
Адвокатски кантори	84
Самостоятелно заети консултанти	143
Дружества и групи	3 035
Търговски и стопански сдружения	2 630
Профсъюзи и професионални сдружения	967
Неправителствени организации, платформи и мрежи и подобни	3 483
Мозъчни тръстове и научноизследователски институции	561
Академични институции	315
Организации, представляващи църкви и религиозни общности	51
Сдружения и мрежи на публични органи	161
Субекти, служби или мрежи, създадени от трети държави	2
Други организации, публични или смесени субекти	441

3. Географски данни

Регистрацията в Регистъра за прозрачност не се ограничава до представителите на интереси, установени в ЕС, въпреки че най-голямата група от представители на интереси извършва своята дейност от предприятие в Белгия. Това вероятно се дължи на факта, че институциите на ЕС се намират в Брюксел. Въпреки това, тъй като обхватът на законодателството и на политиката на ЕС засяга граждани и дружества от държави извън ЕС и може да окаже въздействие върху търговията и други външни отношения извън границите на 27-те държави членки, този глобален обхват е отразен и в Регистъра за прозрачност.

4. Посещения на уебсайта на Регистъра за прозрачност:

През 2022 г. значително са се увеличили посещенията на уебсайта на Регистъра за прозрачност, като общият брой на посещенията беше 431 345⁴⁰. За целите на настоящия статистически преглед „посещение“ означава посетител, който влиза в уебсайта за първи път. Ако даден посетител се задържи на една страница повече от 30 минути след последното показване на страницата, това се счита за ново посещение. Това се равнява средно на около 36 000 посещения на месец.

Около 71% от посетителите на уебсайта са използвали функцията за търсене на английски език, като началната страница е посетена най-често на английски език, а след това, в низходящ ред, на френски, немски, испански и италиански език. Почти 85% от посещенията са от ползватели в Европа, следвани от 10% от потребители с произход от Северна Америка. В Европа 25,5% от посещенията на уебсайта са от Белгия, след това от Германия (11%), Франция (9,5%) и Обединеното кралство (6,5%).

През 2022 г. консолидираният набор от данни на Регистъра за прозрачност, прехвърлен към data.europa.eu, е 11-ия най-гледан набор от данни сред повече от 1 500 000⁴¹ други набори от данни, публикувани там. Наборите от данни позволяват на ползвателите да изтеглят (във формат XML или Excel) списък на лицата, акредитирани за достъп до сградите на Европейския парламент, и списък на организациите, включени в Регистъра за прозрачност, за няколко години назад.

⁴⁰Това е съпоставено с 326 700 посещения през 2021 г.

⁴¹ Набори от данни от институции, агенции и органи на ЕС, държави членки и други държави, както и от някои местни органи.

VI. Заключение

2022 г. се оказа много активна за Регистъра за прозрачност. Новата задължителна система доведе до увеличаване на използването на регистъра като информационен и референтен инструмент за проследяване на дейности по представителство на интереси, извършвани на равнище ЕС. Това се вижда от увеличаването на броя на заявленията за регистрация и увеличени брой посещения на уебсайта на регистъра, въпреки че като цяло темпът на растеж на регистрираните организации и други субекти се забави. Секретариатът съответно беше много натоварен през годината от гледна точка на преките искания за подпомагане към бюрото за помощ, комуникационните дейности и дейностите за повишаване на осведомеността, мониторинга на качеството на данните и разследванията на регистрантите.

Секретариатът изпълни на годишните приоритети на регистъра, включително чрез успешно приключване на преходния период за регистрантите, засилване на проверките за допустимост, увеличаване на съдействието, предоставяно от бюрото за помощ, и въвеждане на редица подобрения в ИТ платформата във връзка с ежедневните ѝ дейности, описани подробно в доклада.

Като публичен инструмент Регистърът за прозрачност играе важна роля за запазването на общественото доверие и укрепването на отчетността в рамките на по-широката политика за прозрачност на институциите на ЕС и за демонстрирането на общия ангажимент на институциите на ЕС за насърчаване на прозрачно и етично представителство на интереси, което е особено важно в настоящия контекст.